

SO.VI.0932 - 001/08

PROTOKÓŁ

kontroli problemowej przeprowadzonej w Urzędzie Miasta w BARTOSZYCACH
powiat bartoszycki w dniach 9 – 10 stycznia 2008 r.

Kontrolę przeprowadził pracownik Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców – Delegatury w Elblągu Adam Judek - inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie z dnia 23 listopada 2006 r. Nr OA.III.0939 – 1262/06.

W czasie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Elżbieta Janowicz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Kontrolą objęto sprawdzenie realizacji zadań w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk w okresie lat 2007 – 2008.

O przeprowadzeniu i wynikach kontroli poinformowano Burmistrza Miasta Pana Krzysztofa Nałęcza.

USTALENIA KONTROLI

Sprawy organizacyjne

Poprzednią kontrolę problemową przeprowadzono w dniu 10 października 2003 r. W wyniku kontroli sprawdzającej przeprowadzonej w dniu 10 maja 2004 r. wykazała, że uchybienia wyeliminowano i nie powtarzają się.

W Urzędzie Stanu Cywilnego obsada kadrowa składa się z trzech etatów: Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, jego zastępcą i pracownik.

Po poprzedniej kontroli obsada kadrowa Urzędu Stanu Cywilnego uległa zmianie, tj. obecnie Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego jest Pani Elżbieta Janowicz, Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Izabela Bulejak i Podinspektor Pani Ewa Andruch.

Poprzednia Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Pani Elżbieta Gryczewska z dniem 31 marca 2007 roku przeszła na emeryturę.

Na stanowisko Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Rada Miasta Bartoszyce powołała Panią Elżbietę Janowicz na podstawie uchwały Nr XI/78/2007 z dnia 9 sierpnia 2007 r. Powołanie poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania konkursowego zgodnie z przepisem art. 3a ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 142, poz. 1593 z późn.zm.), obowiązującym z dniem 7 sierpnia 2005 roku (art. 3a został dodany przez art.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 maja 2005 roku – Dz.U. Z 2005 roku Nr 122, poz. 1020). Wcześniej Pani Elżbieta Janowicz od 26 lutego 2003 roku zatrudniona była na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Na stanowisko Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Rada Miasta Bartoszyce powołała Panią Izabelę Bulejak na podstawie uchwały Nr XVII/90/2004 z dnia 30 stycznia 2004 r.

W Urzędzie Stanu Cywilnego zatrudniona jest Pani Edyta Makowska – Referent, która od 20 września 2007 r. przebywa na urlopie macierzyńskim na okres jej nieobecności Burmistrz zatrudnił Panią Ewę Andruch na stanowisko Podinspektora z dniem 9 lipca 2007 roku. Pracownicy posiadają zakresy czynności z podziałem zadań. Pani Elżbieta Janowicz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego otrzymała od Burmistrza zakres czynności w dniu 3 września 2007 r.

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego doręczyła zakresy czynności pracownikom, tj. w dniu 14 września 2007 r. Pani Izabeli Bulejak Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego i w dniu 3 września 2007 r. Pani Ewie Andruch Podinspektorowi. Ponadto Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego upoważniła z dniem 29 października 2007 r. Panią Ewę Andruch do podpisywania i wydawania odpisów zupełnych i skróconych aktów s.c., zaświadczeń o wpisach dokonanych w księgach s.c. lub ich braku oraz do dokonywania przypisków pod aktami s.c.

Skargi na działalność Urzędu Stanu Cywilnego – w okresie objętym kontrolą nie notowano.

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – bez zmian. Składa się z sześciu pomieszczeń: sala ślubów, poczekalnia, sala toastów, pokój pracy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, pokój pracy przyjmowania interesantów i pomieszczenie gospodarcze. **Brak archiwum Urzędu Stanu Cywilnego.**

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Księgi sukcesywnie poddawane są oprowie intrologatorskiej w celu zabezpieczenia aktów s.c. przed niszczeniem.

Księgi stanu cywilnego zawierające akta z lat 1906 – 2007, skorowidze alfabetyczne i akta zbiorowe przechowywane są w drewnianych meblościankach w pokoju pracy – zgodnie § 22 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktrów stanu cywilnego, sposobu *prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* (Dz. U. Nr 136, poz. 884, z późn.zm.) **dokumentacja powinna być przechowywana w archiwum z bezpośrednim dostępem z pokoju pracy.**

W trakcie niniejszej kontroli w pomieszczeniu przechowywania dokumentacji Urzędu Stanu Cywilnego stwierdzono **nieprawidłowe stałe warunki atmosferyczne**, tj. wilgotność względną powietrza 40% (wymagana stała wilgotność powietrza wynosi 50 – 65 %) i temperaturę 23 stopni Celsjusza (wymagana stała temperatura w granicach 14-18 stopni Celsjusza).

Księgi stanu cywilnego nie są przekazywane bezpośrednio po upływie 100 lat od zamknięcia księgi stanu cywilnego (wymóg § 28 cyt. wyżej rozporządzenia MSWiA). Księgi stanu cywilnego zawierające akta z lat 1904-1905 przekazano do Archiwum Państwowego w Olsztynie za protokołem z dnia 17 sierpnia 2006 roku.

Należy niezwłocznie przekazać do archiwum państwowego księgi stanu cywilnego zawierające akta z lat 1906-1907.

Rejestracja stanu cywilnego prowadzona jest na luźnych formularzach aktów s.c., które po zakończeniu roku kalendarzowego oprawiane są w księgi. Akty stanu cywilnego sporządzane są komputerowo.

Skorowidze alfabetyczne - stwierdzono **brak skorowidzów alfabetycznych za rok 2007 i 2008** stosownie do przepisu § 16 cyt. wyżej rozporządzenia MSWiA. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w trakcie kontroli wyjaśniła, że nie prowadzi skorowidzów alfabetycznych w formie książkowej na bieżąco w związku z sugestią Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zawartą w piśmie Nr DiR-210/CBA/USC/2000 z dnia 17.07.2000 r., że skoro cyt. przepis nie określa w jakiej formie mają być prowadzone skorowidze do poszczególnych aktów s.c. to w sytuacji, gdy urząd stanu cywilnego posiada system komputerowej rejestracji stanu cywilnego, który w momencie sporządzania kolejnych aktów s.c. tworzy samoistnie skorowidz alfabetyczny tych aktów, nie ma potrzeby prowadzenia drugiego egzemplarza w formie książkowej.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Bartoszycach skorowidz w formie książkowej sporządzany jest po zakończeniu roku kalendarzowego. **W komputerowym skorowidzu alfabetycznym brak informacji** w sprawie określenia dawnego numeru aktu urodzenia w przypadku orzeczenia przez sąd przysposobienia anonimowego lub przysposobienia pełnego z nakazaniem sporządzenia nowego aktu urodzenia (art.48 i 49 prawa o asc). Stwierdzono także, że w skorowidzach aktów urodzeń nie podaje się numeru nowego aktu urodzenia.

Należy uzupełnić brakujące skorowidze alfabetyczne z 2007 i 2008 roku i nanieść w nich wymienione informacje w przypadkach orzeczenia przysposobienia z nakazaniem sporządzenia nowego aktu urodzenia. **Skorowidze prowadzić na bieżąco.**

W skorowidzach bieżącej rejestracji stanu cywilnego, w rubr."Data" należy wpisywać datę aktu s.c., a nie zdarzenia.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Bartoszycach skorowidz aktów odtworzonych prowadzony jest na bieżąco.

Akta zbiorowe

Akta zbiorowe dot. aktów małżeństw sporządzonych w latach 1945 – 2007 i dot. aktów urodzeń sporządzonych w latach 1945-1971 przechowywane są w nowych segregatorach, natomiast dot. aktów urodzeń sporządzonych w latach 1972 - 1992 i dot. aktów zgonów od 1945 roku przechowywane są w w starych, zużytych, zdeformowanych segregatorach. Wymienione akta zbiorowe wymagają, m.in.: przełożenia do nowych segregatorów, rozdzielenia segregatorów przepelnionych, wypięcia części metalowych (spinaczy, zszywek), umocowania dokumentów w sposób umożliwiający swobodne ich odczytywanie oraz oznakowanie numerem aktu s.c., którego dotyczą.

Ponieważ w Urzędzie Stanu Cywilnego w Bartoszych przechowywane są księgi s.c. z lat 1906 – 1945 i brak do nich akt zbiorowych, **należy do nich założyć akt zbiorowe** na podstawie napływających dokumentów, w segregatorach z podziałem na rodzaj aktów s.c. i na lata.

Sprawy bieżące

Teczki spraw prowadzone są zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 marca 2003 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych* (Dz. U. Nr 69, poz. 636, z późn.zm.) - bez zastrzeżeń.

Wpływające wnioski rejestrowane są na bieżąco w spisach spraw.

Stwierdzono brak pisemnych odpowiedzi na wnioski w sprawie wydania odpisów skróconych aktów s.c. nadsyłanych do Urzędu Stanu Cywilnego za pośrednictwem urzędu pocztowego, np. sprawa USC.5141-7944/2007 dot. przesłania Pani Liliannie Garkowskiej zam. w Bielsku- Białej odpisu aktu małż. Nr 210/1979 na jej pisemny wniosek nadesłany za pośrednictwem urzędu pocztowego **nie udzielono pisemnej odpowiedzi**. Wysłany odpis skr.a.małż. Nr 210/1979 przesłano przesyłką poleconą (**brak pisemnego potwierdzenia odbioru**).

Dokumenty odbierane osobiście kwitowane są przez osoby odbierające na podaniu – bez uwag.

Akta stanu cywilnego – w okresie objętym kontrolą zarejestrowano :

	2007 r.	2008 r.	razem
urodzenia	536	16	552
małżeństwa	277	5	282
zgony	420	17	437

Stwierdzono następujące uchybienia:

- jeżeli oświadczenie o uznaniu dziecka składane jest w dniu sporządzania aktu urodzenia **nie wpisywano numeru aktu urodzenia sporządzanego**, (np. dot.a.ur.Nr 29/2007) lecz nieprawidłowo wpisywano „akt urodzenia nie został sporządzony”. Przy takim zapisie zgodnie z postanowieniem art. 44 ust. 1 prawa o asc należałoby najpierw wpisać do księgi urodzeń treść oświadczenia, a następnie na kolejnej stronie sporządzić akt urodzenia;
- nie są zakreślone rubryki „Uwagi” w aktach urodzeń sporządzonych w latach 2007 – 2008. **Należy zakreślić rubrykę „Uwagi” w aktach 2007 i 2008 oraz zakreślać wymienioną rubrykę na bieżąco;**
- w aktach urodzeń i zgonów należy w sposób prawidłowy wypełniać linią ciągłą pustą rubrykę „Podpis osoby zgłaszającej”.

Poza wyżej wymienionymi uchybieniami stwierdza się, że akty stanu cywilnego sporządzane są starannie, czytelnie i terminowo . Bez zastrzeżeń.

Zawiadomienia organów ewidencji ludności o rejestracji stanu cywilnego

Powiadamiania ewidencjonowane są zgodnie z zaleceniem Wojewody z dnia 30 maja 2003 r. pismo SOIII.5122/9/03.

W trakcie niniejszej kontroli **zalecono włączanie do teczki „51410” oprócz odpisów skróconych aktów stanu cywilnego również kopii pism adresowanych do organów ewidencji ludności urzędów miast, miast i gmin oraz gmin.**

Zaświadczenia – ewidencja wydawanych zaświadczeń prowadzona jest na bieżąco. Zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (art. 4' kr i op) oraz zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą (art. 71 prawa o ac) spełniają wymogi formalno-prawne. Sprawy załatwiane są prawidłowo i terminowo. Bez uwag.

Stwierdzono uchybienia w sprawie wydania dwóch zaświadczeń w 2007 roku o stanie cywilnym osób. Wymienione zaświadczenia wydano z naruszeniem art. 79 prawa o asc. Osoby ubiegające się o wydanie zaświadczenia o ich stanie cywilnym mogły z Urzędu Stanu Cywilnego w Bartoszycach otrzymać zgodnie z cyt. art. 79 prawa o asc zaświadczenie o braku przypisku pod aktem urodzenia o zawarciu związku małżeńskiego.

Orzecznictwo administracyjne

Stwierdzono następujące uchybienia:

- w sprawach wydania decyzji „z urzędu” w aktach spraw brak informacji w sprawie powodu wszczęcia postępowania z urzędu, okoliczności ujawnienia oczywistego błędu pisarskiego w akcie s.c., źródeł i przyczyn jego powstania, podstawę sprostowania błędu. W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania z urzędu brak pouczenia o możliwości zapoznania się strony z aktami sprawy, wniesienia ewentualnych uwag w terminie 7 dni oraz brak pouczenia o konieczności poinformowania o ewentualnej zmianie miejsca zamieszkania ;
- w przypadku sprostowania oczywistego błędu pisarskiego polegającego na wpisaniu do aktu s.c. dwóch imion zamiast jednego błędnie kwalifikowano wnioski do załatwienia w trybie art. 36 prawa o asc (uzupełnienia treści aktu s.c., np. Nr USC.5135/87/2007 z dnia 20 listopada 2007 r. wydano decyzję na podstawie art. 36 prawa o asc, zamiast na podstawie art. 28 prawa o asc w sprawie sprostowania oczywistego błędu pisarskiego w a.ur. Nr 635/1967 w którym wpisano tylko pierwsze imiona ojca i matki zamiast po dwa imiona zgodnie z treścią aktu małżeństwa rodziców;
- w sentencjach decyzji wydawanych na podstawie ~~a~~ art.28 i 36 prawa o asc w sposób niewłaściwy określano elementy aktów s.c., które są przedmiotem sprostowania oczywistego błędu pisarskiego lub uzupełnienia, np. w decyzji USC.5135/98/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r. wpisano, że Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Bartoszycach uzupełnia treść aktu urodzenia Nr 529/2007

przez wpisanie: w rubryce II poz. 1 nazwisko matki „Szutowicz”, poz. 3 nazwisko rodowe ojca „Szutowicz”, poz. 4 daty urodzenia ojca „09 kwietnia 1978 r.”, matki „09 lipca 1978 r.”, poz. 5 miejsca urodzenia ojca „Reszel”, matki „Bartoszyce”. Prawidłowo w sentencji cyt. decyzji należało wpisać: w rub.II kol.Ojciec, poz.3 „Szutowicz”, poz.4 „09 kwietnia 1978 r.”, poz.5 „Reszel”i kol.Matka, poz.1 „Szutowicz”, poz.4 „09 lipca 1978 r.”, poz.5 „Bartoszyce”;

- w sentencjach decyzji wydawanych na podstawie art. 73 prawa o asc wymieniano dane polskiego formularza aktu s.c., których nie wymienia akt s.c. sporządzony za granicą, (należy wpisywać tylko dane zawarte w zagranicznym akcie stanu cywilnego);

Poza wyżej wymienionymi uchybieniami stwierdza się, że decyzje spełniają przesłanki formalno – prawne.

Opłaty skarbowe - bez zastrzeżeń.

Na dowodach wpłat osoba pobierająca (kasa UM) wypisuje: **tytuł opłaty skarbowej**, np. odp. skr. asc, odpis zup. asc, decyzja, zaświadczenie, dot. sporządzenia a. małż., itp., Kierownik USC na dowodzie wpłaty każdorazowo umieszcza numer sprawy (w górnym prawym rogu dowodu wpłaty).

Zmiana imion i nazwisk

Na podstawie ustawy z dnia 3 marca 2005 r. *o zmianie ustawy o zmianie imion i nazwisk oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 62, poz. 550) – **z dniem 3 maja 2005 r.** została zmieniona ustawa z dnia 15 listopada 1956 r. *o zmianie imion i nazwisk* (tekst jednolity z 2005 roku – Dz. U. Nr 233, poz. 1992). Zmiany związane są m.in. z przekazaniem kompetencji z powiatu na szczebel gminy i ustanowienie **kierownika urzędu stanu cywilnego jako organu orzekającego w I instancji** (art. 8).

W związku z wprowadzoną zmianą w dniu 10 maja 2005 r. Wydział Spraw Obywatelskich i Migracji Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie zorganizował szkolenie kierowników urzędów stanu cywilnego poświęcone problematyce zmiany imion i nazwisk. W szkoleniu uczestniczyła Pani Elżbieta Janowicz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Bartoszycach.

W związku z przekazaniem problematyki zmiany imion i nazwisk ze szczebla powiatowego na szczebel gminy powstał problem ewidencjonowania spraw (nadania numeru ewidencyjnego i hasła klasyfikacyjnego). Zagadnienie zmiany imion i nazwisk ujęte jest w instrukcji kancelaryjnej urzędów powiatowych, a nie w instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r – Dz. U. Nr 112, poz. 1319, zm. w 2003 r. - Dz. U. Nr 69, poz. 636).

Wobec zaistniałego problemu na szkoleniu zalecono **do czasu wprowadzenia tematyki zmiany imion i nazwisk do instrukcji dla organów gmin i związków międzygminnych** po wpisie: 5139 Ustalanie brzmienia i pisowni imion i nazwisk” dopisać : **'51390 Orzekanie w sprawach zmian imion i nazwisk'**.

W 2007 roku wydano 19 decyzji, w tym 16 dot. zmiany nazwiska, 2 dot. zmiany imienia i 1 dot. ustalenia pisowni imienia. W 2008 roku decyzji jeszcze nie wydawano. Decyzji negatywnych nie notowano.

Stwierdzono następujące uchybienia:

- decyzji w sprawie ustalenia pisowni imienia nadano niewłaściwy symbol „51390”, zamiast prawidłowo „5139”;
- w decyzjach w rub. „Otrzymują” obok nazwy Urzędu Stanu Cywilnego niepotrzebnie wpisywano numer aktu s.c., np. w decyzji USC.51390/19/2007 z dnia 28 listopada 2007 r. wpisano: „Urząd Stanu Cywilnego w Narewce **według aktu urodzenia nr 209/1952**;
- w podstawie prawnej decyzji dot. zmiany nazwiska osób małoletnich wpisywano „art.2 w związku z art. 5 ustawy...”. Prawidłowo informację stosownie do art. 5 ust. 4 ustawy należy umieszczać pod sentencją decyzji, np. w decyzji Nr USC.51390/5/2007 z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie zmiany nazwiska małoletniego Korneliusza Krasulskiego należało pod sentencją decyzji wpisać adnotację: ” Na podstawie art. 5 cyt. wyżej ustawy ojciec Grzegorz Krasulski wyraził zgodę na zmianę nazwiska małoletniego Korneliusza Krasulskiego”;
- w decyzjach: USC.51390/6,7,8,9,10/2007 odcisnięto niewłaściwa pieczęć Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, tj. odcisnięto pieczęć „BURMISZ Krzysztof Nałęcz”, zamiast prawidłową pieczęć o treści: Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Krzysztof Nałęcz Burmistrz”;
- w przypadku orzeczenia zmiany nazwiska nabytego wskutek zawarcia małżeństwa oprócz powiadomienia urzędu stanu cywilnego w którym sporządzony jest akt małżeństwa w celu umieszczenia wzmianki dodatkowej, należy także powiadomić urząd stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu urodzenia w celu umieszczenia przypisku, np. w sprawie USC.51390/6/2007 z dnia 15 czerwca 2007 r. dot. zmiany nazwiska nabytego wskutek zawarcia małżeństwa rozwiedzionej Pani Agnieszki Iwaniuk oprócz miejsca zawarcia małżeństwa tj. USC w Łukcie (a.małż. Nr 12/1993) – w celu dokonania wzmianki dodatkowej, należało także powiadomić USC w Reszlu, miejsce urodzenia (a.ur.Nr 373/1973) – w celu dokonania przypisku. Nadmieniam, że przypisek nie jest częścią integralną aktu urodzenia lecz częścią informacyjną związaną z innymi aktami s.c. danej osoby.

Po zakończeniu kontroli udzielono Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego Pani Elżbiecie Janowicz instruktażu w zakresie objętym kontrolą.

Protokół niniejszy sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej.

BURMISTRZ

Krzysztof Małecz
(kierownik jednostki kontrolowanej)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w ODDZIALE
SPRAW OBYWATELSKICH I CUDZOZIEMCÓW

Adam Judek
(kontrolujący)